

Kommissorium for trepartsforhandlinger om en stærkere dansk konkurrenceevne, vækst og øget jobskabelse

Danmark har været hårdt ramt af det internationale økonomiske tilbageslag i kølvandet på den finansielle krise. Faldet i produktionen har været større end i mange andre lande, og et meget betydeligt antal fuldtidsjob er tabt i den private sektor, siden krisen satte ind.

Det er et fælles ansvar for regeringen, Folketinget og arbejdsmarkedets parter at styrke konkurrenceevnen, væksten og jobskabelsen. Uddannelse skal være en drivkraft for vækst, og den danske model skal moderniseres. Det er nødvendigt for, at danske virksomheder kan klare sig bedre i udlandet og skabe vækst og job herhjemme. Det er nødvendigt for, at vi får tilstrækkeligt med skatteindtægter til at finansiere vores fælles velfærd. Og det er nødvendigt for, at Danmark fremover kan fastholde sin position som et af verdens rigeste lande.

Regeringen har noteret sig, at arbejdsmarkedets parter med de senest indgåede overenskomstaftaler har taget et første vigtigt skridt for at styrke konkurrenceevnen i dansk økonomi. Aftalerne vil understøtte en mere positiv udvikling i beskæftigelsen de kommende to år, men det bliver et langt sejt træk at få genoprettet konkurrenceevnen fuldt ud.

Sunde offentlige finanser er en vigtig del af fundamentet for en robust velstandsudvikling, der understøtter en høj beskæftigelse. Selv om udgangspunktet i Danmark er bedre end i mange andre europæiske lande, er der udsigt til offentlige underskud i en årrække og stigende offentlig gæld. Der er allerede taget vigtige skridt for at sikre sunde offentlige finanser fremover, men der er behov for nye reformer, som styrker beskæftigelsen og de offentlige finanser, hvis der skal være plads til investeringer i fremtiden.

Det er i sidste ende de private virksomheder, der skaber finansieringsgrundlaget for velfærdssamfundets kerneydelser. En velfungerende og effektiv offentlig sektor understøtter en konkurrencedygtig privat sektor. Der skal være fokus på at skabe vækst- og jobmuligheder i den private sektor, så der sikres en mere holdbar sammensætning af den offentlige og private produktion i dansk økonomi.

Et højt videns- og kompetenceniveau er en vigtig global konkurrencefaktor. Adgangen til dygtige og veluddannede medarbejdere gør det attraktivt at investere og skabe arbejdspladser i Danmark, og virksomhederne vil i de kommende år få brug for medarbejdere med stadig højere kvalifikationer. Der skal være fokus på et dobbelt uddannelsesløft, hvor flere ufaglærte løftes til faglært niveau og flere faglærte til videregående niveau. Ligesom der skal være gode muligheder for efter- og videreuddannelse for personer, der allerede har en videregående uddannelse. Det vil understøtte, at der fortsat skabes gode job.

Regeringen indbyder arbejdsmarkedets parter til forhandlinger om en ansvarlig og langtrækkende trepartsaftale, som skal levere et afgørende bidrag til en stærkere konkurrenceevne og vækst i dansk økonomi, øget beskæftigelse samt et kompetenceløft af arbejdsstyrken.

Trepartsaftalen skal øge arbejdsudbuddet svarende til netto ca. 20.000 personer frem mod 2020, så de offentlige finanser forbedres med netto 4 mia. kr. om året.

Det er regeringens forventning, at væksten i dansk økonomi vil tage til i styrke de kommende år. Der er derfor potentiale for en betydelig jobskabelse, bl.a. fordi konjunkturerne igen normaliseres. Mange går på pension i de kommende år, og det bliver vanskeligere for private og offentlige arbejdsgivere at skaffe medarbejdere. Derfor skal der allerede nu træffes de beslutninger, der sikrer, at virksomheder fremover har adgang til den nødvendige arbejdskraft.

For at understøtte aktiviteten i dansk økonomi i år og de kommende år, har regeringen taget en række initiativer, som vil sætte mere gang i beskæftigelsen. Med Kickstarten af dansk økonomi fremrykkes og igangsættes offentlige investeringer for over 10 mia. kr. i 2012 og ca. 8 mia. kr. i 2013. Hertil kommer den seneste aftale om renovering af almene boliger. Samtidig skal der gennemføres nogle meget store anlægsprojekter i form af Metrocityringen, Femern Bælt forbindelsen og nye og moderne supersygehuse. Med de private og offentlige investeringer i en grønere energiforsyning, der følger af energiaftalen, vil beskæftigelsen blive understøttet yderligere.

Trepartsforhandlingerne er et delelement i regeringens brede og ambitiøse reformdagsorden, som har det grundlæggende udgangspunkt, at alle, som kan, skal bidrage til at skabe ny vækst og fremgang i Danmark. Derfor skal der bl.a. gennemføres en skattereform, som sænker skatten på arbejde.

Som led i trepartsforhandlingerne skal følgende udfordringer håndteres:

- Det er nødvendigt, at dem, der kan, yder en større indsats på arbejdsmarkedet. Den forudsatte stigning i arbejdsudbuddet på netto ca. 20.000 personer skal tilvejebringes gennem øget arbejdstid. Forskellige virkemidler til at øge arbejdstiden skal vurderes som led i forhandlingerne, herunder antallet af ferie- og helligdage, normalarbejdstiden, mere fleksibel arbejdstidstilrettelæggelse, flere på fuld tid frem for på deltid, mindre sygefravær mv.
- Stigningen i arbejdstiden skal bidrage til en hurtigere forbedring af konkurrenceevnen og dermed understøtte en øget jobskabelse.
- Erhvervsuddannelsesområdet er udfordret af fortsat mangel på praktikpladser og af et højt frafald på især grundforløbet. De unge begynder sent på deres uddannelser og har en relativt høj alder, når de er færdige. Flere unge skal gennemføre en erhvervsuddannelse, frafaldet skal nedbringes, og der skal sik-

res en høj kvalitet i uddannelserne. Regeringen lægger op til, at der findes en langsigtet løsning på praktikpladsproblemet, som på omkostningseffektiv vis understøtter, at der oprettes flere ordinære praktikpladser, så de unge kommer hurtigere gennem uddannelserne. Finansieringen og anvendelsen af skolepraktikordningen som led i sikring af uddannelsesgarantien skal overvejes, og incitamenterne til oprettelse af almindelige praktikpladser skal sikres. Samtidig er det vigtigt, at flere påbegynder en erhvervsuddannelse, inden de er fyldt 25 år. I den forbindelse skal det vurderes, om lønrefusionssystemet og andre systemer kan justeres, så det i højere grad understøtter tidligere påbegyndelse af en erhvervsuddannelse.

- Uddannelse og faglige kvalifikationer er vigtigt for både den enkelte og for samfundet. Det giver større selvværd og bedre muligheder i tilværelsen. Og det giver højere produktivitet og bedre omstillingsevne i samfundet. Derfor skal der i forhandlingerne peges på nye muligheder for at voksne kan få et kompetenceløft både fra ufaglært til faglært niveau og fra faglært til videregående niveau, og der skal være gode muligheder for efter- og videreuddannelse for personer, der allerede har en videregående uddannelse. Samtidig skal voksen- og efteruddannelsesindsatsen styrkes og fokuseres, så der sikres størst mulige afkast af de offentlige og private investeringer. Finansiering af voksen- og efteruddannelse er et fælles ansvar mellem staten og arbejdsmarkedets parter. Det offentlige har en særlig forpligtelse i forhold til at sikre de grundlæggende og almene færdigheder blandt de mest udsatte grupper i arbejdsstyrken. Derfor skal det offentlige engagement være størst indenfor de grundlæggende kurser og almene uddannelser.
- Den danske model hviler bl.a. på et veludviklet og omfattende samarbejde mellem arbejdsgivere og arbejdstagere og deres organisationer. Det skal indgå i forhandlingerne, hvordan den danske model kan styrkes og samtidig understøtte en styrket konkurrenceevne i dansk økonomi.
- Det er vigtigt, at de, som arbejder i Danmark, overholder gældende regler og lovgivning mv. Udenlandsk arbejdskraft yder et positivt bidrag til det danske samfund, men social dumping er et voksende problem. Det skal overvejes, hvordan indsatsen mod social dumping kan styrkes.
- Et godt arbejdsmiljø er en vigtig forudsætning for et godt og langt arbejdsliv. Det skal drøftes, hvordan der kan sikres et mere målrettet fokus på forebyggelse.
- Det skal belyses, hvordan beskæftigelsesindsatsen skal justeres, så der opnås en mere effektiv og målrettet indsats, der styrker den enkelte lediges muligheder på arbejdsmarkedet. Det skal bl.a. vurderes om arbejdsdelingen mellem akasser og jobcentre kan justeres bl.a. med henblik på at undgå dobbeltarbejde. Samtidig kan det overvejes, om tilingen i den aktive indsats er den rette, og forskellige modeller for en styrkelse af den regionale beskæftigelsesindsats kan

indgå. Grundlaget for drøftelsen er en kommunalt forankret beskæftigelsesindsats.

- Regeringen har præsenteret et udspil til en ungepakke, som skal sikre flere praktikpladser og begrænse ungdomsledigheden. Udspillet skal drøftes som led i forhandlingerne, bl.a. med fokus på dimittendledighed.
- Det er regeringens ambition at arbejde med en modernisering af den offentlige sektor med fokus på tillid, ledelse, faglighed og afbureaukratisering, der skal føre til en bedre anvendelse af ressourcerne i kommuner, regioner og stat. Det er navnlig vigtigt i de kommende år, hvor der er begrænset rum for væksten i de offentlige udgifter, og hvor det er et grundlæggende krav, at styringen af de offentlige udgifter styrkes, og at der er stærkere ledelse. Regeringen lægger som led i trepartsforhandlingerne op til at drøfte, hvordan afbureaukratisering og målretning af ressourcerne kan øge fokus på de offentlige kerneydelser. Det betyder, at der skal peges på mulige spor, der kan fremme, at arbejdet i den offentlige sektor i højere grad orienteres mod resultater og i mindre grad mod opfyldelse af proceskrav. Det kan fx ske gennem nye balancer i form af mere lokalt ansvar og forpligtelse.
- Der kan drøftes yderligere muligheder for vækstskabende initiativer inden for rammerne af 2020-planen, herunder om og hvordan øget anvendelse af OPP kan bidrage til en modernisering af offentlige anlæg og bygninger.

I det omfang det er hensigtsmæssigt at inddrage yderligere temaer i forhandlingerne, kan disse også indgå, hvis de understøtter det overordnede hensyn om at styrke konkurrenceevnen og væksten i dansk økonomi og sikre sunde offentlige finanser.

Trepartsforhandlingerne sigter mod, at parterne tilslutter sig et fælles, forpligtende slutdokument. Regeringen vil efterfølgende søge tilslutning blandt partierne i Folketinget til forslag, der kræver lovændring. Det lægges i den forbindelse til grund, at Folketinget i forlængelse af en trepartsaftale vedtager de elementer, der styrker konkurrenceevnen, arbejdsudbuddet og de offentlige finanser, inden aftalens øvrige initiativer udmøntes. Med det udgangspunkt vil regeringen og arbejdsmarkedets parter gennemføre en række møder frem mod sommeren 2012.

Der etableres en central forhandlingskreds med følgende deltagere: LO (5 repræsentanter), FTF (2 repræsentanter), AC (2 repræsentanter), DA (5 repræsentanter), Finanssektorens Arbejdsgiverforening (1 repræsentant), Lederne (1 repræsentant), KL (2 repræsentanter) og Danske Regioner (2 repræsentanter). Fra regeringen deltager beskæftigelsesministeren, ministeren for børn og undervisning, økonomi- og indenrigsministeren, skatteministerens og finansministeren (forhandlingsleder).

Vurderingen af de økonomiske og arbejdsudbudsmæssige konsekvenser af forslag, der fremføres i forhandlingerne, foretages af Finansministeriet med bistand fra øvrige involverede ministerier.